

FATTA FRIA KÄLLOR OCH FEJKADE SIDOR | ÅK 7-9

Ord och begrepp om information och desinformation

Lektionen handlar om begrepp som rör desinformation, åsikter och spridning av falska nyheter.

1

Para ihop begrepp med förklaring

Läs och fundera.

Undvik fällor på nätet

Har du tänkt på att en del ord och begrepp som vi använder för det som händer på nätet ibland också används i helt andra sammanhang? Om du känner till ordens ursprung eller andra betydelser kan det faktiskt vara lättare att förstå hur du kan skydda din viktiga information och undvika att bli lurad.

Här följer förklaringar till nio vanliga ord eller begrepp som har med internet och olika företeelser på nätet att göra. Kanske vet du direkt vilka ord det handlar om? Titta annars på listan med ord och begrepp och försök para ihop dem med rätt förklaring. De två ord som blir över får du själv skriva en förklaring till.

Förklaringar

1. Personer som skriver på internetforum för att provocera fram gräl eller utdragna ofruktbara diskussioner som inte leder någon vart.
2. Osanningar som sprids som sanningar i medierna (kallas även fejknyheter, falska nyheter)
3. Ett internetskämt

4. Är personligt anpassade resultat av sökningar efter information. Uppstår om en användare använder en sökmotor på internet eller delar och gillar saker på ett socialt medium. Syftet är att visa det som användaren förväntas vilja se.
5. Nyheter som är påhittade och skapade för att lura en läsare och för att maximera webbläsartrafik och/eller vinst
6. En organisation som betalt för att med olika identiteter pumpa ut uppdragsgivarens åsikter i sociala medier. Syftet är att skapa bilden av en kraftig opinion.
7. Är föreställningar som hålls för sanna, men som i själva verket är felaktiga
8. Ett begrepp som används om en situation där åsikter förstärks genom att de upprepas av olika aktörer med samma ideologiska uppfattning utan att man tar del av eller lägger fram ståndpunkter som utmanar den egna världsbilden.
9. Ett förhållningssätt som innebär att man inte låter sig påverkas av fakta som talar emot ens uppfattning.

Ord och begrepp

- fejknyheter (fake news)
- klickbete (clickbait)
- troll
- trollfabriker
- mem (internet-mem)
- alternativa fakta
- ekokammare
- filterbubblor
- faktaresistent
- faktoid
- desinformation

Här finns ett arbetsblad med orden och förklaringarna¹.

2

Förklara begrepp med en video, en mem eller en bild

Välj tre av begreppen från listan i föregående övning. Skapa ett filmklipp, ett mem eller en bild för att förklara dem utan att berätta vilka begrepp det handlar om. Låt klasskompisarna gissa vilka begrepp ni beskriver.